

Non vogliamo certo negare che l'inglese sia una lingua europea e che debba entrare dentro il programma. Questo dà una marcia ulteriore ad un accordo sul cinema.

Perché proprio il cinema?

Perché è l'arte popolare del nostro tempo e quando dico "cinema" penso anche alle produzioni televisive. Poi dobbiamo avere una cura per i contenuti. Noi abbiamo in Europa una pessima tradizione, in Italia in modo particolare, che è convinta che i contenuti culturali di alto rilievo si debbano accompagnare alla noia mortale dello spettatore comune. C'è come una ricerca della "pallosità" totale che pervade l'industria cinematografica e anche la letteratura europea in modo diverso e con gradi diversi di successo nei diversi paesi. Qui io credo che invece, in genere, non sempre, ma in genere quello che è bello piace al pubblico.

Barthes ha scritto un libro sul "piacere della letteratura".

Daniel Pennac ha anche lui parlato del piacere della letteratura. San Tommaso ha detto: "pulchrum est quod visu placet", piace ciò che è bello da vedere. Si potrebbe applicare anche all'industria cinematografica. Dobbiamo dare una spinta, maggiore positiva, maggiore capacità di interpretare positivamente i moti profondi dell'anima. C'è stata una fase in cui sembrava tutto finito. C'era la crisi dell'arte, la crisi del cinema, la morte della letteratura e sembrava che tutto quello che non rappresentava questa decadenza totale e noiosissima non fosse vera arte.

Io penso invece che l'Europa debba lanciare un messaggio positivo. Pensate (e qui incrociamo un problema): Harry Potter è stato scritto in Inghilterra, ma il film l'hanno fatto gli americani, "Il Signore degli anelli" è stato scritto ad Oxford, ma il film lo hanno fatto gli americani. Perché l'industria europea non è capace e deve lasciare che siano gli americani a trovare in Europa gli archetipi positivi che poi vengono lanciati sul mercato mondiale e gli europei invece non sono capaci di fare propri quegli archetipi e poi diffonderli. E questo è un blocco. Un altro blocco è più di carattere industriale. Esiste oggi un'industria del cinema. Questa industria del cinema è retta da contenuti culturali che dobbiamo sostenere, ma è anche un'industria e allora noi dobbiamo fare delle leggi le quali consentano a questa industria di essere competitiva sul mercato mondiale.

Le faccio un altro esempio totalmente diverso. Il film "Gangs of New York" è un film che riprende un mito americano ed è fatto con soldi americani, ma è girato in Italia. Perché? Per la qualità degli operatori italiani, per la qualità dei mestieri del cinema in Italia e ha portato occupazione e lavoro in Italia. Noi dobbiamo essere capaci di creare delle aggregazioni industriali per il cinema che stiano sul mercato mondiale, facendo opere che abbiano contenuti culturali propri europei e opere che magari non abbiano contenuti culturali europei, ma che comunque siano una parte importante dell'industria del cinema.

Dobbiamo capire che mercato e valori non sono necessariamente in contraddizione, anzi, che per lo più vanno anche d'accordo, possono camminare insieme e noi abbiamo bisogno di camminare con tutte e due queste gambe.

Dante Marianacci

The Minister of Communitarian Policy, Rocco Buttiglione, in an interview with Arnaldo Dante Marianacci, Director of the Italian Institute of Culture, spoke about the culture of the new Europe. The Minister dwelled on the importance of European identity, defining it not as a mere political condition, but as a socio-historical fact with common roots with many European countries. He emphasized the importance of the entry of new countries like Hungary into the European Union. These countries, according to the Minister, thanks to their cultural patrimony, will integrate perfectly into the Union. Buttiglione spoke also of the significance of the birth of a European film-dubbing academy, which would give a fundamental boost to European cinematography in its perennial struggle against American hegemony in that field.

sült Államok beli Hollywoodhoz hasonló erős tengely hiánya nem engedik megvalósulni. Azon gondolkodunk, hogy néhány eszközt létrehozunk ennek támogatására. Az első lehetőség a szinkronizálás. Keressük a megoldást egy szinkronnal foglalkozó akadémia létrehozására. Szeretnénk jó egyezményeket kötni a szinkronizálást illetően, és ösztönözni a szinkronizálás megfelelő szakszerepét, mivel ebben – engedje meg, hogy helyt adjak nemzeti büszkeségemnek – az olaszok a legjobbak. Nem könnyű szinkronizálni, nem elég elolvasni egy szöveget és megismételni ugyanazokat a szavakat, sok más teendő is van vele. Tanulmányozni kell a bemondás ritmusát, oly módon, hogy az idegen nyelvű bemondás ritmusa illeszkedjen az eredeti nyelven történő bemondás ritmusához, és az ajakmozgáshoz is. El kell terjeszteni a szakszerepét a közös európai filmes teret, ami ezen a ponton nagy jelentőségű, mert nagyobb, mint az amerikai, hiszen magába foglalhatja az amerikai, mivel az angollal az Egyesült Államokban is lehet érvényesülni.

Nem akarjuk természetesen tagadni, hogy az angol európai nyelv lenne és hogy be kellene vonni a programba. Ez további segítséget nyújt majd a filmről szóló egyezmény megkötéséhez.

Miért éppen a film?

Azért, mert korunk népszerű művészete, és amikor filmről beszélek, a televíziós filmekre is gondolok. Továbbá gondolnunk kell a tartalmi részekre. Mi Európában rendelkezünk egy rendkívül rossz hagyománnyal, mégpedig, hogy a kulturális szempontból magas színvonalat képviselő művek az átlagos néző számára halálisan unalmasak. Mintha a teljes unalom keresése árasztaná el a filmipart és az európai irodalmat különböző módon, az egyes országokban eltérő sikerrel. Itt azonban, azt hiszem, a szép – nem mindig –, de általában tetszik az embereknek

Barthes írt egy könyvet „Az irodalom öröme” címmel.

Daniel Pennac is beszélt már az irodalom öröméről. Szent Tamás mondta "pulchrum est quod visu placet". Ezt lehetne alkalmazni a filmiparra is. Egy lökést kell adnunk, pozitívabban kell hozzáállnunk, nagyobb tehetséggel kell a lélek mély rezdüléseit értelmeznünk. Volt egy időszak, amikor úgy tűnt, hogy mindennek vége. A képzőművészetben, a filmművészetben válság uralkodott, az irodalom halott volt és úgy tűnt, hogy mindaz, ami nem képviselte ezt a teljes és unalmas hanyatlást, nem volt valódi művészet.

Én úgy gondolom, hogy Európának pozitív üzenetet kell hordoznia és küldenie. Itt máris szembetalálkozunk egy problémával: a Harry Pottert Angliában írták, de a filmet az amerikaiak készítették el, a Gyűrűk Urát Oxfordban írták, de a filmet az amerikaiak forgatták. Ennek oka, hogy az európai ipar nem képes erre, és hagynia kell, hogy az amerikaiak Európában találjanak jó kéziratokat, amit aztán a világpiacon dobnak, mert az európaiak mindezt nem tudják megvalósítani. Ez pedig akadályt gördít elé. A másik akadály ipari jellegű. Létezik ma a filmipar. Ez a filmipar kulturális tartalommal rendelkezik, és ezt fenn is kell tartanunk. Ugyanakkor egyben ipari ágazat is, ezért törvényeket kell alkotnunk, melyek lehetővé teszik ennek az iparnak a világpiacon versenyképességét.

Említék Önnek egy teljesen eltérő példát. A Gangs of New York című alkotás például egy olyan film, amely egy amerikai mítoszról szól és amerikai pénzből készült, de Olaszországban forgatták. Miért? Az olasz operatőröknek, az olasz film mestereinek jó híre munkát hozott Olaszországba. Képeseknek kell lennünk egy filmes ipari tömörülés létrehozására, amelynek van helye a világpiacon, és ami európai tartalmú kulturális filmek gyártása mellett nem európai kulturális, de a filmipar részét képező filmeket is gyárt.

Meg kell értenünk, hogy a piac és az érték nincs szükségszerű ellentmondásban, sőt egyenesen összhangban is lehetnek egymással, együtt járhatnak; nekünk pedig meg kell tanulnunk ezt a két fogalmat együtt használni, ennek fényében végezni a munkánkat.

Dante Marianacci